

The New York Times bestseleris

kiekviena diena

david levithan

Kasdien kitas kūnas.
Kasdien kitas gyvenimas.
Kasdien įsimylėjęs tą pačią merginą.

Alma littera

5994 diena

Nubundu.

Ir iš karto turiu susigaudyti, kas esu. Svarbu ne tik kūnas – atsimerkiu ir pamatau, ar mano rankų oda šviesi, ar tamsi, plaukai ilgi ar trumpi, aš storas ar liesas, vaikiną ar merginą, išsigandęs ar ramus. Prie kūno prisitaikyti nesunku, jeigu kiekvieną dieną nubundi vis kitame. Gyvenimas, kūno kontekstas – štai kas gali būti sunkiausiai perprantama.

Kasdien aš vis kas nors kitas. Aš išlieku savimi, – žinau, kad tai aš, – bet kartu esu ir dar kas nors. Ir taip buvo visada.

Informacija paruošta. Nubundu, atsimerkiu, suvokiu, kad tai kitas rytas, kita vieta. Man nepriklausanti sąmonės dalis pasidalina biografine informacija, tai tarsi sutiktuvų dovana. Šiandien aš Džastinas. Iš kažkur tai žinau – mano vardas Džastinas – ir tuo pat metu žinau, kad iš tiesų nesu Džastinas, aš tik skolinuosi jo gyvenimą vienai dienai. Apsižvalgau, suprantu, kad tai jo kambarys. Tai jo namai. Po septynių minučių nuskambės žadintuvas.

Niekada nebūnu tas pats asmuo du kartus, bet akivaizdu, kad jau esu buvęs tokio tipo asmuo. Išmėtyti drabužiai. Kur kas daugiau kompiuterinių žaidimų nei knygų. Miega su šortų tipo trumpikėmis. Burnoje skonis kaip rūkančiojo. Bet ne toks užkietėjęs rūkalius, kad vos nubudęs norėtų užsitraukti.

– Labas rytas, Džastinai, – sakau aš. Patikrinu balsą. Žemas. Savo galvoje visada girdžiu kitokį balsą.

Džastinas nevalyvas. Jam niežti galvą. Akys nenori atsimerkėti. Jis miegojo nedaug.

Ir aš jau žinau, kad šiandiena man nepatiks.

Sunku būti kūne to, kas tau nepatinka, nes tau vis tiek reikia jį gerbti. Anksčiau esu subjaurojęs žmonėms gyvenimus ir pastebėjau, kad kiekvieną sykį, kai pasielgiu bjauriai, paskui kankinuosi. Todėl stengiuosi būti atsargus.

Galiu pasakyti, kad kiekvienas asmuo, kuriame apsigyvenu, yra to paties amžiaus kaip ir aš. Nešokinėju nuo šešiolikmečio prie šešiasdešimtmečio. Dabar visada tik šešiolika. Nežinau, kaip tai atsitinka. Arba kodėl. Jau seniai lioviausi apie tai svarstyti. Vis tiek niekad to nesuprasiu, kaip ir kiekvienas normalus žmogus, ar tai būtų jis ar ji, negali perprasti savo egzistencijos. Po kurio laiko turi susitaikyti su faktu, kad tiesiog esi. Ir negali sužinoti kodėl. Gali susigalvoti teorijų, bet niekad neturėsi įrodymų.

Galiu naudotis faktais, bet ne jausmais. Žinau, kad tai Džastino kambarys, bet nenumanau, ar jam jis patinka. Ar jis nori nužudyti gretimame kambaryje miegančius tėvus? O gal jis labai nusimins, jeigu mama neateis pažiūrėti, ar jis jau nubudęs? Neįmanoma to pasakyti. Tarsi mano asmenybė visiškai pakeistų asmenybę to žmogaus, kurio kūne apsigyvenu. Kol džiaugiuosi, kad galiu mąstyti savarankiškai, retkarčiais praverstų bent užuomina, kaip mąsto tas kitas asmuo. Visi turime paslapčių, ypač kai esame matomi iš vidaus.

Suskamba žadintuvas. Stveriu marškinėlius ir džinsus, bet dingteli, kad jis šiuos marškinėlius vilkėjo vakar. Paimu

kitus marškinėlius. Nusinešu drabužius į vonios kambarį, nusiprausęs apsirengiu. Jo tėvai virtuvėje. Jie nė nenumano, kad kažkas pasikeitė.

Šešiolika metų gana daug, kad ko nors išmoktum. Aš beveik nebeklystu. Dabar jau nebe.

Jo tėvus perprantu nesunkiai: Džastinas su jais iš ryto daug nekalba, taigi neprivalau su jais bendrauti. Užaugau įpratęs pajauti, kada kiti ko nors tikisi iš manęs arba nesitiki nieko. Praryju keletą šaukštų dribsnių, neplautą dubenį palieku kriauklėje, stveriu Džastino raktus ir išeinu.

Vakar buvau mergina mieste, kuris, spėju, apie dvi valandos kelio nuo čia. Užvakar buvau vaikas mieste, kuris nuo ano miesto trys valandos kelio. Aš jau beveik užmirštu, kaip tie žmonės atrodė. Turiu užmiršti, kitaip niekad neatsiminsiu, kas esu aš pats.

Džastinas klausosi triukšmingos ir bjaurios radijo stoties, kurios triukšmingas ir bjaurus vedėjas triukšmingai ir bjauriai juokauja, taip mėgindamas prastumti rytą. Tiesą sakant, tai ir viskas, ką man reikia žinoti apie Džastiną. Naudojuosi jo atmintimi, kad surasčiau kelią į mokyklą, kad žinočiau, kur pastatyti automobilį ir prie kurios spintelės eiti. Paskui spynelės skaičių kombinacija. Koridoriuje sutinkamų pažįstamų mokinių vardai.

Kartais aš nenoriu viso šio šurmulio. Negaliu prisiversti eiti į mokyklą ir laviruoti visą dieną. Tiesiog pasakau, kad sergu, lieku gulėti ir skaitinėju knygas. Bet ilgainiui net ir tai nusibosta, tada pasijuntu esąs pasiruošęs naujos mokyklos, naujų draugų iššūkiui. Žinoma, tik vienai dienai.

Kai iš spintelės pasiimu Džastino knygas, pajuntu, kad netoliese kažkas lūkuriuoja. Pasisuku, atokiau stovi mergina, jos emocijos kaip ant delno – nedrąši ir laukianti, nervinga ir susižavėjusi. Man nereikia Džastino pagalbos, kad suprasčiau, jog tai jo mergina. Niekas kitas daugiau nesijaustų taip nestabiliai jo akivaizdoje. Ji graži, bet pati to nepastebi. Plaukus užsileidusi ant veido, tarsi mėgintų pasislėpti, laiminga matydama mane ir tuo pačiu metu nelaiminga. Jos vardas Rianon. Ir akimirka – tai tik minties šmėstelėjimas – pagalvoju, kad šis vardas jai tinka. Nežinau kodėl. Aš jos nepažįstu. Tiesiog tinka, ir tiek.

Tai ne Džastino mintis. Ji mano. Stengiuosi ją ignoruoti. Ji nori pasikalbėti ne su manimi.

– Sveika, – pratariu nerūpestingai.

– Sveikas, – sumurma ji.

Ji nudelbusi akis į grindis, žiūri į savo tušu apipaišytus „Converse“ sportbačius. Ji nupiešusi ant jų miestus, ant padų kraštų išvedžioti pastatų kontūrai. Tarp jos ir Džastino kažkas įvyko, ir aš nežinau kas. Ko gero, Džastinas irgi nesu-prato, kas atsitiko.

– Ar viskas gerai? – pasiteirauju.

Jos veide matau nuostabą, nors ji ir stengiasi neišsiduoti. Matyt, šis klausimas Džastinui nebūdingas.

Bet keisčiausia: noriu išgirsti atsakymą. Faktas, kad jam tai nerūpėtų, skatina mane elgtis atvirkščiai.

– Taip, – atsako ji, nors skamba neįtikimai.

Jaučiu, kad man sunku į ją žiūrėti. Iš patirties žinau, kad mergina išoriniais, nereikšmingais dalykais maskuoja tai, kas svarbiausia. Ji slepia tiesą, bet kartu nori, kad tai suprasčiau. Kitaip tariant, ji nori, kad *Džastinas* tai suprastų. Tiesa akivaizdi, tik man nepasiekiamo. Laukia, kada bus įvardyta.

Liūdesys ją taip persmelkęs, kad ji net neišsivaizduoja, kaip tai akivaizdu. Manau, suprantu ją – akimirką leidžiu sau taip manyti, – bet paskui tiesiog iš to liūdesio gelmės mane nustebina prasiveržęs jos ryžto blyksnis. Net drąsa.

Ji liaujasi spoksojusi į grindis, pažvelgia man į akis ir paklausia:

– Ar tu pyksti ant manęs?

Nerandu nė vienos priežasties pykti ant jos. Jeigu jau taip, tai pykstu ant Džastino, kad verčia ją taip žemintis. Tai matyti iš jos kūno kalbos. Būdama šalia jo, ji stengiasi sumenkinti save.

– Ne, – atsakau. – Aš visiškai nepykstu ant tavęs.

Sakau tai, ką ji nori išgirsti, bet ji netiki. Peniu ją reikiama-
mais žodžiais, bet ji įtaria, kad juose slypi klaida.

Tai ne mano problema; aš žinau. Aš čia tik vienai dienai. Negaliu išspręsti kažkieno vaikino problemų. Aš neturėčiau keisti žmonių gyvenimų.

Nusisuku nuo jos, pasiimu vadovėlius, uždarau spintelę. Ji tebestovi toje pat vietoje, sukaustyta gilios, beviltiškos vienatvės, atsiradusios dėl netikusių santykių.

– Ar vis dar nori šiandien kartu eiti pietų? – klausia ji.

Lengviausia būtų atsisakyti. Dažnai taip ir darau: pajuntu, kad kito žmogaus gyvenimas nori įtraukti mane, ir bėgu priešinga kryptimi.

Bet ji ypatinga – miestai ant jos sportbačių, drąsos blyksnis, gilus liūdesys, – todėl noriu sužinoti, kokia viso to priežastis. Daug metų susitikdavau su žmonėmis, kurių nepažinojau, bet šį rytą, šioje vietoje, šalia šios merginos jaučiu silpnutį norą sužinoti. Ir silpnumo arba drąsos akimirką nusprendžiu pasiduoti tam norui. Nusprendžiu sužinoti daugiau.

– Žinoma, – sakau. – Pietų būtų puiku.

Ir vėl matau jos reakciją: atsakiau jai per daug entuziastingai. Džastinas niekada nebūna entuziastingas.

– Didelio čia daikto, – priduriu.

Jai palengvėja. Ar bent jau palengvėja tiek, kiek ji sau leidžia, o tai labai trapi palengvėjimo forma. Gaunu informacijos, kad ji su Džastinu draugauja daugiau nei metus. Tikslėnių duomenų nėra, nes Džastinas neprisimena konkrečios datos.

Ji paima mane už rankos. Nustembu, kad man tai labai malonu.

– Džiaugiuosi, kad nepyksti, – sako ji. – Aš tik noriu, kad viskas būtų gerai.

Linkteliu. Šį dalyką kuo puikiausiai perpratau: visi norime, kad viskas būtų gerai. Mes netgi labai ir nenorime, kad būtų fantastiška, kad būtų žavu ar nuostabu. Mums užtenka ir gerai, nes dažniausiai to gerai būna gana.

Nuskamba pirmasis skambutis.

– Pasimatysim vėliau, – sakau.

Visiškai elementarus pažadas. Bet Rianon tai visas pasaulis.

Iš pradžių buvo sunku kasdien gyventi neužmezgant ilgiau trunkančių ryšių, nepaliekant jokių gyvenimą keičiančių padarinių. Kai buvau jaunesnis, trokšdavau draugystės ir artimumo. Užmezgdavau santykius nenorėdamas pripažinti, kad greitai ir visiems laikams jie nutrūks. Į kitų žmonių gyvenimus reaguodavau labai asmeniškai. Jaučiausi taip, tarsi jų draugai galėtų tapti mano draugais, jų tėvai galėtų būti mano tėvai. Bet paskui turėjau liautis. Buvo per skaudu nuolat patirti išsiskyrimą.

Aš klajoklis, ir nors tai vienišiaus gyvenimas, jis kartu nepaprastai išlaisvina. Niekas niekada negalės pasakyti, kas aš esu. Niekad nejausiu bendraamžių spaudimo ar naštos, kurią užkrauna tėvų lūkesčiai. Galiu kiekvieną matyti kaip visumos dalį ir sutelkti dėmesį į visumą, o ne į smulkmenas. Išmokau stebėti kur kas geriau nei daugelis žmonių. Manęs neapakina praeitis, o ateitis nemotyvuoja. Aš susitelkęs į dabartį, nes man lemta gyventi kaip tik dabar.

Aš mokausi. Kartais aš mokomas dalykų, kurių jau tuziną kartų mokiausi anksčiau. Kartais esu mokomas ko nors, kas visiškai nauja. Man prieinamas kūnas, kuriame esu, pasiekiamo sąmonė, todėl galiu pasitikrinti, kas joje saugoma. Kai tai darau, aš mokausi. Žinios – vienintelis dalykas, kurį galiu pasiimti keliaudamas.

Žinau daug dalykų, kurių Džastinas nežino, kurių jis niekad ir nesužinos. Sėdžiu jo matematikos pamokoje, atsiverčiu jo sąsiuvinį ir užrašau frazes, kurių jis niekad negirdėjo. Šekspyro, Keruako, Dickinson mintys. Rytoj ar kada nors vėliau (o gal niekad) jis pamatys šiuos žodžius, užrašytus jo paties ranka, ir nė nenutuoks, iš kur jie atsirado ar net ką jie reiškia.

Tai ir yra didžiausias įsikišimas, kurį sau leidžiu.

Visa kita turi būti atlikta švariai.

Galvoju apie Rianon. Jos išvaizda. Džastino atsiminimų blyksniai. Smulkmenos, pavyzdžiui, kaip sušukuoti jos plaukai, kaip ji kramto nagus, ryžto ir nuolankumo gaidelės jos balse. Atsitiktiniai dalykai. Matau ją šokančią su Džastino seneliu, nes jis panorą pašokti su gražia mergina. Matau, kaip ji sėdi kine ir žiūrėdama siaubo filmą užsidengia delnais

akis, žvilgčioja pro pirštus, mėgaujasi savo išgąščiu. Tai geri prisiminimai. Kitais aš nesidomiu.

Iš ryto pamatau ją tik vieną kartą, ji praeina koridoriumi per pertrauką tarp pirmos ir antros pamokos. Jaučiu, kad šypsaisi jai besiertinant, ir ji man nusišypso. Viskas labai paprasta. Paprasta ir sudėtinga, nes dažniausiai visi tikri dalykai tokie ir būna. Suvokiu, kad per antrą pertrauką žvalgausi jos, paskui ir per trečią, ir per ketvirtą. Regis, darau tai nesąmoningai. Noriu pamatyti ją. Paprasta. Sudėtinga.

Kai ateina pietų metas, jaučiuosi išsekęs. Džastino kūnas išsvargęs dėl miego stygiaus, o aš, įsitaisęs jo kūne, esu pavargęs nuo nekantrumo ir per intensyvaus galvojimo.

Lūkuriuoju jos prie Džastino spintelės. Nuskamba pirmasis skambutis. Antrasis. Rianon nematyti. Gal aš turėčiau susitikti su ja kur nors kitur? Gal Džastinas užmiršo, kur jie įprastai susitinka?

Jeigu taip, tai ji pripratusi prie Džastino užmaršumo. Ji susiranda mane, kai aš jau kone praradęs viltį. Koridoriai beveik tušti, skambutis į pamoką jau nuskambėjo. Šį sykį ji prieina arčiau nei anksčiau.

– Sveika, – sakau aš.

– Sveikas, – atsako ji.

Ji žiūri į mane. Pirmą žingsnį turi žengti Džastinas. Jis viskam vadovauja. Džastinas turi nuspręsti, ką jie veiks.

Tai mane slegia.

Jau esu tai matęs daug kartų. Nepagrįstą atsidavimą. Žmonės nepaiso būgštavimų, kad bendrauja ne su tuo žmogumi, nes bijo likti vieniši. Viltis su abejonės atspalviu, ir abejonė su vilties atspalviu. Kiekvieną sykį, kai matau šiuos išgyvenimus kieno nors veide, mane tai prislegia. O Rianon veide kažkas daugiau nei nusivylimas. Jame spinduliuoja

švelnumas. Švelnumas, kurio Džastinas niekada neįvertins. Man tai akivaizdu, bet daugiau niekam.

Visas savo knygas sukraunu į spintelę. Prieinu prie jos ir atsargiai paliečiu jos ranką.

Neįsivaizduoju, ką darau. Žinau tik tiek, kad darau tai.

– Varom kur nors, – sakau aš. – Kur tu norėtum?

Dabar esu pakankamai arti, matau, kad jos akys žydros. Esu pakankamai arti, kad suprasčiau, jog niekas neprieina prie jos taip arti, kad pamatytų, kokios žydros jos akys.

– Nežinau, – atsako ji.

Paimu ją už rankos.

– Pagalvok, – paraguinu.

Tai jau nebe nekantrumas – tai pramušgalviškumas. Iš pradžių einame susikibę rankomis. Paskui bėgame susikibę rankomis. Svaigiai lekiame kartu, neatsilikdami vienas nuo kito, švilpiame per mokyklą, ir viskas, kas yra ne mes, praranda reikšmę, apsitraukia migla. Mes juokiamės, mes linksminamės. Paliekame jos knygas spintelėje ir nešdinamės iš pastato į orą, tikrą orą, kur šviečia saulė, auga medžiai ir pasaulis ne toks slegiantis. Aš laužau taisykles, nes bėgu iš pamokų. Laužau taisykles, kai mes sėdame į Džastino automobilį. Laužau taisykles, kai pasuku raktelį.

– Kur nori važiuoti? – paklausiu dar sykį. – Pasakyk man nuoširdžiai, kur norėtum važiuoti.

Iš pradžių aš net nesuprantu, kiek daug priklauso nuo jos atsakymo. Jeigu ji sakys: „Važiuokim į prekybos centrą“, aš atsijungsiu. Jeigu ji sakys: „Parsivežk mane į savo namus“, aš atsijungsiu. Jeigu ji sakys: „Tiesą sakant, nenoriu praleisti šeštos pamokos“, aš atsijungsiu. Ir aš turėčiau atsijungti, turėčiau liautis, nebesielgti taip.

Bet ji sako:

– Noriu važiuoti prie vandenyno. Noriu, kad nuvežtum mane prie vandenyno.

Ir aš jaučiu, kad nenoriu atsijungti.

Važiuojame valandą. Merilande vėlyvas rugsėjis. Lapai dar nepradėjo keistis, bet galima sakyti, kad jie pradeda apie tai mąstyti. Žaluma blausi, išblukusi. Spalvos pasirodys visai netrukus.

Leidžiu Rianon reguliuoti radiją. Ją tai nustebina, bet man nerūpi. Aš jau pakankamai prisiklausiau triukšmingos ir bjaurios muzikos, jaučiu, kad ji taip pat. Ji suranda melodiją. Kai išgirstu pažįstamus žodžius, uždainuoju pritardamas.

Jeigu tik galėčiau, sudaryčiau sandėrį su Dievu...

Dabar Rianon nuostabą pakeičia įtarumas. Džastinas niekada nedainuoja pritardamas radijui.

– Kas tau įgėlė? – klausia ji.

– Muzika, – atsakau.

– Cha.

– Taip, iš tiesų.

Ji ilgokai žiūri į mane. Paskui nusišypso.

– Na, gerai, – sako ir ima sukinėti rankenėlę ieškodama kitos dainos.

Netrukus mudu plėšiamo iš visų jėgų. Populiari daina lengva kaip balionas, bet kai ją dainuojame, ji mus kilsteli aukštyn.

Toks jausmas, kad atsipalaiduoja net mus supantis laikas. Ji lianėjasi galvojusi, kad visa tai labai neįprasta. Ji tiesiog mėgiasi dainuoti, kaip ir aš.